

Årsmelding 2022

for

Opplæringskontoret for offentlig sektor

Foto: Yrkes NM 2022, medaljevinnere

KomOpp ble som ett av de første kommunale opplæringskontor for fagopplæring, stiftet 9.juni 1993, med oppstart 1.januar 1994. Initiativtakere var Kommunenes Sentralforbund (KS) i Troms og Fagopplæringskontoret i Troms.

KomOpp har følgende medlemsbedrifter:

- 20 av kommunene i Troms
- Troms og Finnmark fylkeskommune
- Universitetssykehuset Nord-Norge HF
- Norsk Polarinstitut
- Longyearbyen lokalstyre
- 70 nordvekst
- Bapro
- Lyngsalpan vekst AS
- Mitra AS
- Montar AS
- Mellem Bo og Omsorg As
- Stendi AS
- Asphaugen Friluftsbarnhage
- Ekrehagen friluftsbarnhage SA
- Furuberget Fus aktivitetsbarnhage i Harstad
- Hofsøy Naturbarnhage
- Holtet barnhage Sa
- NLM Heimly barnhage på Finnsnes
- Reisa Montessoriskole
- Straumfjordnes skole (sagt opp)
- Trollstua barnhage
- Tusseladden Friluftsbarnhage

Følgende fire nye lærebedrifter ble medlem i 2022,

- Ekrehagen Friluftsbarnhage SA
- Holtet Barnhage SA
- Longyearbyen Lokalstyre
- Tusseladden Friluftsbarnhage

Lærlinger og lære kandidater som søker og får læreplass gjennom KomOpp er i stor grad gitt en felles opplæring, - med lokale tilpasninger. Det er unikt på landsbasis at offentlig sektor står samlet på denne måten.

KomOpp jobber aktivt for å fremme og styrke fagopplæringen, - både i våre medlemsbedrifter og i sammenhenger hvor rekruttering av fagarbeider og utviklingen innen yrkesfagene er et tema.

Opplæringskontorets styre:

Styreleder:	Dag-Sigurd Brustind, ordfører i Ibestad
Styremedlem:	Cissel Samuelsen, kommunedirektør i Skjervøy
Styremedlem:	Maren Bakkevoll, fylkestinget
Styremedlem:	Brynhild Svendsen, Fagforbundet
Styremedlem:	Lasse R. Evensen, UNN HF

Representant med møte- og forslagsrett fra divisjonsdirektør for næring og kompetanse Randi Jernberg-Thune til 1.6.22.

Representant for de ansatte med møte- og forslagsrett Kristian Kristiansen.

Vara for Dag-Sigurd Brustind:	Hilde A. Nyvoll, ordfører i Nordreisa
Vara for Maren Bakkevoll:	Silje Vollan, fylkestinget
Vara for Cissel Samuelson:	Merethe Hessen, kommunedirektør i Kvæfjord
Vara for Brynhild Svendsen:	Trine Johnsen, Delta
Vara for Lasse R. Evensen:	Lill Ann Jordan UNN HF

Fra signeringen av læreplassgaranti 18.5.22

Styrets arbeid:

Det har vært avholdt 5 styremøter og behandlet 36 saker. Møtene har vært gjennomført både fysisk og digitalt. Styreleder signerte 18.mai på læreplassgarantien for Sør-Troms sammen med alle ordførere i region, styreledere i Yvia og Ok elfag.

Det ble vedtatt ny strategiplan for KomOpp i februar for perioden 2022 til 2025.

Mål for Strategiplan i perioden:

- Å sikre at lærlingene, fagbrev på jobb kandidater og lærekandidater får en god læretid av høy kvalitet i samsvar med føringer i læreplanverket.
- Å bidra til at medlemsbedrifter får de fagarbeiderne som de har behov for, herunder rekruttere flest mulig lærlinger, fagbrev på jobb kandidater og lærekandidater.
- Å sikre at faglige ledere og veiledere i medlemsbedriftene har den kompetansen de trenger
- Å utvikle KomOpp som et lærende profesjonsfelleskap, der alle ansatte får utviklet sin kompetanse til beste for fagopplæringen.

Bemanning:

Kontoret har dyktige, kreative og motiverte ansatte med god formell kompetanse og variert yrkesbakgrunn.

Korona skapte utfordringer i begynnelsen av året, på grunn av usikkerhet knyttet til våre møter med lærebedriftene, lærlingene, veilederne og faglige ledere blir de fysiske møter eller digitale. Vi har blitt gode på digitale møter, men det er klart at noen av våre lærlinger har behov for å møte oss fysisk. Rådgiverne har jobbet godt for å klare møte alle lærlinger fysisk, som er viktig for å bygge gode relasjoner med lærlinger og veiledere.

Kontorsted Finnsnes (Valenbrygge):

- Daglig leder i 100% stilling May-Tove Grytnes
- Seniorrådgiver i 100% stilling Line Mikkelsen
- Rådgiver i 100% stilling Kristian Kristiansen
- Rådgiver i 50% stilling Tina Hanssen
- Administrasjonssekretær i 100 % stilling Karina Iversen

Kontorsted Harstad

- Rådgiver i 100 % stilling Charlotte Schjelderup, foreldrepermisjon fra 19.01.22
- Rådgiver i 100% stilling Kurt Gulbrandsen
- Rådgiver i 100% stilling Gunn-Ellen Rye Krøtø fra 18.10. 21, vikar for Charlotte

Kontorsted Skjervøy:

- Nestleder i 100 % stilling Hilde Kr. Thomassen
- Rådgiver i 50% stilling Peder Amundsen

HMS

KomOpp er et lite kontor med 9 ansatte på 3 ulike kontorsteder. Derfor er det ekstra viktig å ha fokus på felles kultur, kvalitetsrutiner, god samhandling og intern kommunikasjon i kontoret. Alle tar i et ekstra tak, for å løse våre oppgaver til det beste for våre samarbeidspartnere.

KomOpp har lavt sykefravær i kontoret 1,5%, og et godt arbeidsmiljø med god trivsel og stor tillit mellom ledelsen og de ansatte. I 2022 har kontoret hatt to ansatte i foreldrepermisjon, som første gang siden KomOpp ble etablert.

På grunn av mye arbeid med datamaskiner både på kontoret og ute i bedriftsmøter er det en økt fare for problematikk knyttet til musearm og skuldre. KomOpp gir de ansatte tilbud om inntil 3000,- per år å benytte til helsefremmende tiltak. Det er fokus på ergonomisk tilpassa arbeidsplasser og trivsel på jobb sammen selvom kontoret har 3 lokasjoner.

Foto: Felles treningsøkt

Rekruttering

Kommunene i Troms har økt antallet læreplasser, det blir gitt tilbud om minst 2 læreplasser per 1000 innbygger. Nå er det utfordring knyttet til rekruttering av søkere til læreplassene, ungdomskullene går ned i Troms frem til 2025. Kampen om ungdommene merkes i antallet søkere til lærefagene.

KomOpp arrangerte fylkesmesterskap i barne- og ungdomsarbeiderfaget og helsearbeiderfaget sammen med Delta på Finnsnes.

Foto: Helsearbeiderlærling Thea Engvoll fra Kåfjord

Det var NM i regi av World skills i Kristiansand, der deltok KomOpp med to lag fylkesmestere i Helsearbeiderfaget Thea Engvoll samt Barne- og ungdomsarbeiderfaget Andrea-Hansine Daleng og Regine Rydningen.

Fagforbundet trakk seg som arrangør av NM i barne- og ungdomsarbeiderfaget, så KomOpp tok initiativ til å gjennomføre konkurransen sammen med to andre opplæringskontor. Mye jobb, men det ble en flott konkurranse.

Regine Rydningen fra Bardu og Andrea-Hansine Daleng fra Salangen ble Norgesmestere i barne- og ungdomsarbeiderfaget, og Thea Engvoll fra Kåfjord tok en flott bronsemedalje i Helsearbeiderfaget. Dette viser at kvaliteten på den jobben som gjøres i læretiden er veldig høy, og det masse dyktige fagarbeidere i de ulike kommunen i Troms.

Foto: Fylkesmesterskap Kunnskapsparken på Finnsnes

Lærlinger innen helse- og oppvekstfagene er opplæringskontorets desidert største gruppe. Dette er arbeidskraft som det ifølge alle prognoser vil bli stort behov for i framtida. Tabellen under viser hvordan søkingen til disse fagene har endret seg fra 2013 til 2022, dette påvirker tilgangen på lærlinger.

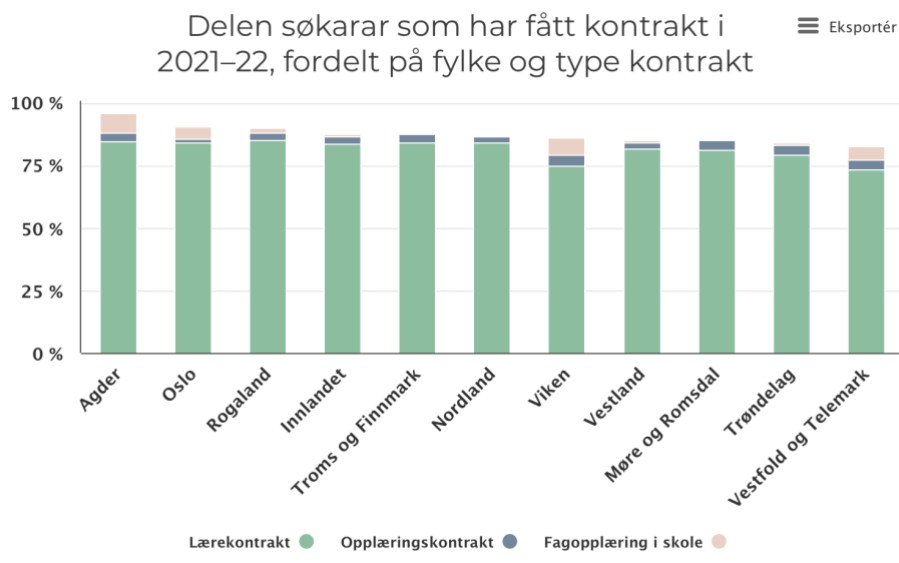
Søkere til helse- og oppvekstfag, offentlige skoler og læreplass

	Vg1	Vg2	Vg3/lære
2013	8 214	8 217	4 065
2014	8 170	8 087	4 256
2015	8 813	8 073	4 282
2016	9 958	8 648	4 554
2017	10 319	8 960	4 639
2018	10 931	9 188	5 077
2019	10 664	9 729	5 286
2020	10 684	9 564	5 591
2021	10 168	9 512	5 991
2022	9 667	8 653	5 317

Kontoret har vært på fysisk besøk på alle videregående skoler med aktuelle programområder. Mange ungdomsskoler er besøkt i samarbeid med KARRI, under paraplyen Oppdrag yrkesfag! Gjennomføringen av Oppdrag Yrkesfag har vært både i fysiske møter og digitalt.

KomOpp har gitt støtte på kroner 25 000 til lærebedrifter som tar inn lærekandidater, forutsatt at de var medlem i KomOpp i 2021. Dette gir tilbud til ungdom som per i dag ikke har som målsetting å ta fagbrev. Dessverre ser vi en nedgang i antall søkere til lærekandidatplasser fra videregående skoler.

Troms og Finnmark fylke var også i 2022 på landstoppen i formidlingsresultat med 84,4% lærekontrakt og 3,2% opplæringskontrakt. Svært få søkere fikk tilbud om vg3 i skole i Troms.

KomOpp har godkjenning i mange ulike fag. Dette gir mulighet til å drive opplæring i samarbeid med medlemsbedrifter og gi tilbud til mange ungdommer.

Brannforebyggerfaget (feier) med 3 lærlinger, dette er et fag hvor etterspørselen etter lærlinger og faglærte er stor, her konkurrerer vi med blant annet med tømrer- og rørleggefag.

Ambulansefaget, barne- og ungdomsarbeiderfaget, helsearbeiderfaget og portørfaget, utgjør vår største gruppe med lærlinger (totalt 210), men som dere ser er det en betydelig nedgang i innsøkingen på landsbasis. Dette er yrkesområder hvor det er svært mangel på arbeidskraft.

KomOpp har fått sitt første kull Menn i helse, dette er et samarbeid mellom Nav, KS og fylkeskommunen. Et flott tiltak for å få flere fagarbeidere innen helsearbeiderfagene.

Foto: Fylkeskoordinator Menn i Helse Renate Salangli

Innen IKT-fagene (dataelektronikkfaget, ikt-servicefaget, ikt-driftsfaget) som er svært viktig for drift av en stadig mer digitalisert hverdag. Kommunene tilbyr mange og gode læreplasser, men det tuff konkurranse med læreplasser inne privat sektor. 28 i kontrakt i 2022.

En del lærebedrifter opplever at det dessverre ikke var kvalifiserte søkere til deres læreplasser.

Tabell som viser utviklingen fra 2010 i antall kontrakter pr 31.12:

Årstall	Antall kontrakter
2010	143
2011	159
2012	141
2013	166
2014	161
2015	194
2016	242
2017	264
2018	292
2019	280
2020	288
2021	287
2022	248

Fagprøver og kompetanseprøver

Fagprøveresultatene viser 10,28% stryk som er en nedgang fra 11,81% i 2021, men fortsatt svært høyt i forhold til 2020 med 4,91%

Det er en øking i antall lærlinger som får ikke bestått på fagprøve. Det kan være en konsekvens av økt inntak av lærlinger, samt at koronatiltak kan ha påvirket opplæringen. Det er få lærlinger/lærekandidater som ikke består den praktiske prøven ved andre gangs forsøk. Dette fordi lærebedriftene stiller opp og gir opplæring og veiledning i faget helt frem til ny fagprøve/kompetanseprøve.

Antall avlagte fagprøver	2021	2022
Meget godt bestått	26	34
Bestått	71	62
Ikke bestått på førstegangs prøve	13	11

Antall avlagte kompetanseprøver	2021	2022
Meget godt bestått	1	1
Bestått	1	4
Ikke bestått på førstegangs prøve	0	0
Annullert prøve etter klage	1	0

Fagbrevutdelinger i 2022:

Opplæringskontorene i Tromsø inviterte til fagbrevutdeling 3.mars. Det var en verdig markering, med over 300 deltakere.

Foto: Stolte fagarbeidere i Tromsø.

I Harstad ble det gjennomført en felles fagbrevutdeling 18.mai, for alle som hadde vært lærlinger i Sør-Troms. Det ble en flott markering av nye fagarbeidere, med deltakelse fra alle opplæringskontor.

Foto: Fagbrevutdeling i Harstad

Alle andre som tok fagbrev i 2022 ble invitert av ordfører i sin hjemkommune til å motta fagbrev i kommunestyret. KomOpp dekket utgifter til kake og blomster etter faktura. Dette er en fin måte å synliggjøre lærlingordningen i de ulike kommunestyrene, samt å sette pris på den innsats som veiledere og faglige ledere gjøre.

Foto: Fagbrevutdeling i kommunestyret i Sørreisa.

Heving/ending av lærekontrakter og opplæringskontrakter

Det er ulike årsaker til at kontrakter er hevet/endret. Følgende grunner er oppgitt:

	2021	2022
Brudd på arbeidslivets spilleregler	5	3
Feilvalg	8	7
Flyttet	3	6
Personlige årsaker	9	6
Årsak ikke oppgitt	1	0
Overført til ny kontrakt	2	2
Stryk 1.gangsprøve ikke tatt ny (ennå)	8	3
Stryk 2.gangsprøve	1	1

Avsluttet uten prøve	2	5
Fått annet arbeid	0	1
Økonomiske årsaker	0	1
Totalt	38	35

Bedriftene er flinke til å varsle KomOpp om «problemer/utfordringer» tidlig slik at vi raskt kan sammen jobbe for løsninger. Kontrakter som heves på grunn av personlige årsaker eller arbeidslivets spilleregler er ofte kompliserte og krevende saker for alle involverte parter. Oppfølgingstjenesten og PPT involveres når partene sammen finner det hensiktsmessig.

Oppfølging av lærling, lærekandidat og lærested.

Det er gjennomført informasjonsmøter i tilknytning til oppstart av læretid for nye lærlinger og veiledere i Nordreisa, Harstad, Finnsnes og Tromsø.

Oppstartsamlingene er et tilbud til alle nye lærlinger, lærekandidater, veiledere og faglige ledere. Formålet med møtene var opplæring i bruk av OlkWeb (elektronisk læringsplattform), samt informasjon om plikter, rettigheter, lover og forskrifter i tilknytning til opplæringen i bedrift.

Kontoret har hatt møte med hver enkelt bedrift og lærlingene/lærekandidatene minimum to ganger siste året. I tillegg er det en del som har hatt et større behov for oppfølging hvor det har vært flere møter. Det er da ofte i samarbeid med PPT.

KomOpp har gjennomført noe tettere kontakt med de fleste lærebedriftene/lærlingene via sms, e-post og telefon, samt på OlkWeb. Økt oppfølging var et tiltak kontoret iverksatte etter å ha gjennomgått resultatene på lærlingundersøkelsen.

Foto: Fagsamling – hvordan stappe for å stoppe blødning.

KomOpp har gitt tilbud til faglige ledere og veiledere om fagdager i veiledning og oppfølging på OlkWeb. Fagdagene var planlagt og ble i februar gjennomført fysisk. På høsten ble kursene gjennomført digitalt på teams. Kontoret har fått gode tilbakemeldinger på fagdagene.

Foto: Digital fagdag foredrag ved Tom Wangerud

Lærling- og lærebedriftsundersøkelsen

Lærlingundersøkelsen		Lærebedriftsundersøkelsen
År	Svarprosent	Svarprosent
2017	84,6	65,8
2018	80,6	70,5
2019	89,8	88,4
2020	85,2	77,5
2021	92,0	94,0
2022	90,0	92,0

KomOpp har i mange år jobbet aktivt med å få lærlinger og faglige ledere til å svare på Udir sin lærling- og lærebedriftsundersøkelse. Høsten 2022 gjennomførte vi regionvise fagdager for lærlinger med tema knyttet til lærlingundersøkelsen, samt at vi inviterte på pizza. Det var godt oppmøte og vi sparte mye tid på purring for å få inn svar.

Resultatene i undersøkelsene blir gjennomgått grundig i kontoret, drøftet i styret og Utdanning Vest har den på sine dialogmøter.

KomOpp hadde 3 fokusområder i 2022 etter gjennomgang av undersøkelsene:

1. Opplæringsplan: Informere om hva er en opplæringsplan. KomOpp vil tilby ferdige opplæringsplaner som kan benyttes lokalt.
2. Mobbing og seksuell trakassering. Innført som fast tema på alle lærlingssamtaler. Avklare om varslingsrutiner finnes og er gjort kjent for lærling.
3. HMS: Forklaring/informasjon på hva er HMS (Helse, Miljø og Sikkerhet), verneutstyr, sikkerhetsutstyr. Avvik – hvordan meldes dette i den lærebedriften lærlingen er i.

Vi vil fortsette å ha fokus på intern opplæringsplan, det er viktig at alle lærlinger har en plan og at de kjenner sin interne opplæringsplan. Lærlinger skal være med på å påvirke sin læresituasjon og ha mulighet til dybdelæring.

Mobbing og seksuell trakassering, kan forekomme i alle bransjer og det er svært viktig med informasjon og kunnskap om temaene. Læringene skal kjenne seg trygge på at dersom ubehagelige situasjoner/hendelser oppstår så kan de ta det opp med rådgiver i KomOpp og/eller sin veileder/faglige leder og at det blir behandlet i henhold til gjeldene prosedyrer. HMS, lærebedriftene er flinke til å gi opplæring i bruk av verneutstyr osv, vi ser mer at lærlingene forventer at det er noe annet enn utstyr de bruker daglig.

Tilbakemeldingene fra veiledere og faglige ledere er positive på at vi har satt systematisk fokus å disse temaene i våre møter i lærebedriftene. KomOpp har valgt å fokus på disse 3 områdene i 2023, fordi det tar tid å etablere nye rutiner og det er jevnlig utskifting av veiledere og nye lærlinger kommer inn årlig.

Kompetanseheving

KomOpp har også jobbet med intern kompetanseheving det siste året. Dette har gitt økt trygghet og kunnskap som vi kan benytte i kurs både digitale og fysiske samt i møte med lærling og lærebedrift. Det har vært jobbet mye internt med forståelse og kunnskap om det nye læreplanverket.

Foto: Kurs i motiverende intervju ved Solveig

I tillegg har ansatte deltatt på disse kursene:

- Kurs i presentasjonsteknikk
- Arbeidsmiljøkonferansen med særlig fokus på hjemmekontor
- Bevissthetstrening, hjernen er et ressurscenter for forandring
- Ungdomscoaching - bygge psykisk helse, digitalt kurs
- Kurs i metoden "motiverende intervju"
- Kvinner i Samfunnsbedriftene

Fagbrev på jobb

Dette er en ny opplæringsordning for søkere med minst 1 års erfaring og minimum 80% fast jobb innen faget de søker opplæring i. KomOpp har 7 kontrakter innen denne ordningen i 2022. Det er en økende pågang av personer som ønsker å tegne kontrakt som Fagbrev på jobb-kandidat.

Dette kan bli et godt alternativ for personer som ønsker ta fagbrev, men som ikke har nok erfaring til å gjøre det gjennom praksiskandidat ordningen.

Våren 2021 startet KomOpp teoriopplæring i renholdsoperatørfaget. Flere av deltakerne hadde fagbrev på jobb kontrakt. I tillegg fikk søkere som etter kartlegging hadde for lang praksis til fagbrev på jobb kontrakt tilbud om å delta slik at de kunne ta fagbrev som

praksiskandidat. I løpet av 2022 vil de fleste av deltakerne kunne ta fagprøven. Av 8 kandidater med fagbrev på jobb-kontrakt har 7 tatt og bestått fagprøven, den siste kandidaten tar fagprøven i 2024. Tilbakemeldingene fra deltakere og faglig leder har vært utelukkende positive.

Praksiskandidatorordninga

På henvendelse fra medlemskommunene og fra enkeltpersoner har kontoret kommet med informasjon om praksiskandidatorordninga. Gjennom samtaler med arbeidsgivere og andre som har tatt kontakt har vi forsøkt å motivere voksne arbeidstakere til å ta utdanning.

Samarbeidsarenaer

KomOpp er en organisasjon med høy servicekultur og vilje til å jobbe aktivt for at fagopplæringen skal få økt anerkjennelse og rekruttering.

Opplæringskontoret har hatt et godt samarbeid med den politiske og administrative ledelsen i kommunene.

Vi har hatt jevnlig kontakt med Utdanning Vest i Troms og Finnmark fylkeskommune for gjensidig informasjon og samarbeid for best mulig service overfor medlemmene og lærlingene/lærekandidatene.

Vi arrangerte Kick-Off for nye læreplanverk sammen med Utdanning Vest i oktober på tre steder; Tromsø, Bardufoss og Harstad. Alle veiledere, faglige ledere, prøvenemndsmedlemmer og opplæringskontor var invitert til å delta. Dette ble veldig godt mottatt av de inviterte.

Foto: May-Tove Grytnes, Karina Iversen, Marco Elsafadi, Clas Dahle, Elisabeth Nikolaisen

KARRI, Nettverket for opplæringskontorene i Troms

Opplæringskontoret har deltatt aktivt i KARRI. Nettverket er et positivt samarbeidsorgan for opplæringskontorene i Troms. Gjennom KARRI er opplæringskontorene representert i yrkesopplæringsnemnda. Daglig leder i KomOpp har sittet som styreleder av KARRI siden 2017.

NOOS, nettverket for opplæringskontor og ringer i offentlig sektor.

NOOS tar ulike temaer innen fagopplæring som har særlig betydning for opplæringen innen offentlig sektor. Styret i NOOS har faste møter med representant for KS. Daglig leder er styremedlem med nestleder Hilde Thomassen er vara til sentralstyret i NOOS.

KS fylkesstyre

Daglig leder er valgt inn i KS sitt fylkesstyre som representant for Samfunnsbedriftene.

NAV

KomOpp har hatt en økning i samarbeidet med NAV, og særlig tilknyttet våre lærekandidater.

Økonomi

Det fremlagte resultatregnskap og balanse for regnskapsåret 2021 med tilhørende noter gir rettviseende bilde for virksomhetens stilling og resultat.

Årsregnskapet for 2022 viser stabil drift.
KomOpp har i 2022 et overskudd på kr 1.187. 787,-.

Veien videre i 2023

KomOpp vil fortsette å **motivere** medlemmene til inntak av lærlinger og lærekandidater, gi informasjon om opplæring i bedrift, oppfølging av de som har ansvaret for opplæringen ute i bedriftene og deres lærlinger/lærekandidater.

Kontoret vil fortsatt arbeide for å sikre rekruttering av lærlinger og lærekandidater til medlemsbedriftene, slik at de kan være med å utdanne fagarbeidere. Dette arbeidet er svært viktig i en tid med stor konkurranse om kvalifisert arbeidskraft. Å gi ungdom mulighet til å fullføre sin yrkesutdanning så nært hjemstedet som mulig, vil være et viktig distriktspolitisk tiltak.

KomOpp tilby flere fagsamlinger til både lærlinger og veiledere. Samlingene vil bli gjennomført både fysisk og digitalt, med målsetting om å skape mer trygghet /tillit, gi tilbud om faglig opplæring og ha det trivelig sammen. I 2023 vil KomOpp gjennomføre sin store to-dagers fagsamling for alle veiledere og faglige ledere i Tromsø. KomOpp dekker fagsamlingen (forelesere), dagpakker, overnatting og kost. I tillegg vil det bli arrangert en-dag fagsamling for alle lærlinger og lærekandidater i Tromsø.

I 2023 er det 30-år siden KomOpp ble etablert og det vil bli markert med jubileumssamling for ledere i medlemsbedriftene i Harstad.

Opplæringskontoret berømmer den gode jobben som har vært gjort av den enkelte som har hatt ansvar for lærlinger og lærekandidater.